

УДК 338.1

DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8141/2025-10-10>

Монтика Ю. С.

аспірант,

Національний університет «Львівська політехніка»

ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-9032-7395>

Yurii Montyka

Lviv Polytechnic National University

ІННОВАЦІЙНІ ІНСТРУМЕНТИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ ПОТОКАМИ МАЛИХ ТА СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВ

INNOVATIVE TOOLS FOR MANAGING FINANCIAL FLOWS OF SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES

Анотація. Фінансовий менеджмент суб'єктів малого та середнього підприємництва являє собою комплекс заходів, спрямованих на ефективне управління фінансовими ресурсами з метою забезпечення стабільного функціонування та розвитку підприємства. Стратегія фінансового менеджменту в умовах обмеженості ресурсів передбачає оптимізацію фінансових потоків, мінімізацію фінансових ризиків та максимізацію вартості підприємства. При цьому особлива увага приділяється управлінню ліквідністю, платоспроможністю та прибутковістю. У статті досліджено роль малих і середніх підприємств (МСП) у сучасній економіці, зокрема аспекти фінансового управління, яке є ключовим чинником їхнього розвитку, стійкості та конкурентоспроможності. Основну увагу приділено аналізу викликів, з якими стикаються МСП у фінансовій сфері, таких як обмежений доступ до фінансових ресурсів, недостатнє управління грошовими потоками, відсутність довгострокового фінансового планування та слабка обізнаність щодо сучасних фінансових інструментів. Зроблено акцент на важливості впровадження ефективних методів фінансового менеджменту, які сприяють стабільності бізнесу, зменшенню ризиків і досягненню фінансових цілей. Автори пропонують використання інноваційних підходів до управління, включаючи автоматизацію фінансових процесів, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення, які дозволяють підвищити точність і ефективність фінансового аналізу. Окрім цього, розглянуто можливості залучення зовнішнього фінансування, включаючи кредити, гранти та інвестиції, як інструменти розширення фінансових можливостей МСП. Значну увагу приділено питанням управління ризиками, зокрема стратегій мінімізації фінансових загроз через диверсифікацію, страхування та формування резервів. У статті також обґрунтовано значення освітніх ініціатив і професійної підготовки для підвищення фінансової грамотності власників і менеджерів малих підприємств, що сприяє їхньому адаптуванню до динамічних умов ринку. Запропоновані рекомендації можуть стати практичним інструментом для підвищення ефективності управління фінансами в МСП і забезпечення їхнього сталого розвитку.

Ключові слова: малі та середні підприємства, фінансове управління, грошові потоки, фінансові ризики, інвестиції, цифрові технології, стійкий розвиток, управління ризиками, фінансова грамотність, автоматизація бізнесу.

Abstract. Financial management of small and medium-sized enterprises is a set of measures aimed at effective management of financial resources in order to ensure stable functioning and development of the enterprise. The strategy of financial management in conditions of limited resources involves optimizing financial flows, minimizing financial risks and maximizing the value of the enterprise. At the same time, special attention is paid to managing liquidity, solvency and profitability. The article examines the role of small and medium-sized enterprises (SMEs) in the modern economy, in particular the aspects of financial management, which is a key factor in their development, sustainability and competitiveness. The main attention is paid to the analysis of the challenges faced by SMEs in the financial sector, such as limited access to financial resources, insufficient cash flow management, lack of long-term financial planning and poor awareness of modern financial instruments. The emphasis is on the importance of implementing effective financial management methods that contribute to business stability, risk reduction and achievement of financial goals. The authors suggest the use of innovative approaches to management, including automation of financial processes, digital technologies and specialized software, which allow to increase the accuracy and efficiency of financial analysis. In addition, the possibilities of attracting external financing, including loans, grants and investments, as tools for expanding the financial capabilities of SMEs are considered. Considerable attention is paid to risk management issues, in particular strategies for minimizing financial threats through diversification, insurance and the formation of reserves. The article also substantiates the importance of educational initiatives and professional training to improve the financial literacy of owners and managers of small businesses, which contributes to their adaptation to dynamic market conditions. The proposed recommendations can become a practical tool for improving the efficiency of financial management in SMEs and ensuring their sustainable development.

Keywords: small and medium-sized enterprises, financial management, cash flows, financial risks, investments, digital technologies, sustainable development, risk management, financial literacy, business automation.

Постановка проблеми. Малі та середні підприємства (МСП) є основою економік у всьому світі, вносячи значний внесок в економічне зростання, інновації та створення робочих місць. Незважаючи на важливу роль у створенні динамічного бізнес-середовища, ці підприємства часто стикаються з фінансовими труднощами, які вимагають розумного та гнучкого фінансового

управління. У цьому вступі ми досліджуємо життєво важливе значення методів фінансового менеджменту, адаптованих до конкретних вимог МСП. МСП працюють у динамічних умовах, які відзначаються жорсткою конкуренцією, дефіцитом ресурсів і зміною ринкових умов. Компетентність цих компаній у фінансовому управлінні має вирішальне значення для їх здат-

ності управляти фінансами, оптимально розподіляти ресурси та використовувати переваги перспектив розвитку. Оскільки МСП часто мають обмежені ресурси, ефективне фінансове управління має важливе значення для їхнього виживання та зростання, на відміну від великих організацій із великими фінансовими відділами. У цьому дослідницькому звіті для малих і середніх підприємств, які прагнуть покращити свої процедури фінансового менеджменту, міститься докладний практичний посібник.

Малі та середні підприємства (МСП) є ключовим елементом економіки багатьох країн, зокрема України, забезпечуючи значну частку робочих місць, розвиток регіонів і формування конкурентного середовища. Проте, управління фінансовими потоками МСП стикається з численними викликами, пов'язаними з нестачею фінансових ресурсів, обмеженим доступом до банківського кредитування, складністю використання традиційних фінансових інструментів і недостатньою фінансовою грамотністю. У таких умовах постає необхідність у застосуванні інноваційних інструментів, які б дозволили ефективно планувати, контролювати та оптимізувати фінансові потоки. Актуальність дослідження зумовлена потребою у розробці дієвих підходів до використання таких інструментів у контексті сучасних економічних викликів, зокрема цифровізації та глобалізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні засади інноваційних інструментів фінансових потоків практичні аспекти їхнього впровадження та використання досліджували відомі зарубіжні вчені: Ф. Боїл, Д. Кенес, Л. Лаурент, Дж. Лернер, Дж. Маршал, Р. Мертон, Р. Міллер. Окремі питання функціонування інноваційних інструментів фінансового ринку висвітлені у працях вітчизняних науковців, таких як: М. Гапонюк, А. Загородній, В. Радзівська, О. Сохацька, А. Федоренко та ін. [4].

Мета статті – дослідити роль малих і середніх підприємств (МСП) в економіці, зосереджуючи увагу на фінансовому управлінні, яке є критичним фактором їхнього виживання, розвитку та стійкого зростання. Основною метою є визначення викликів, з якими стикаються МСП у сфері фінансового менеджменту, і представлення ефективних стратегій, інструментів та підходів для подолання цих викликів.

Крім того, стаття акцентує увагу на важливості управління грошовими потоками, фінансового планування, управління ризиками, а також на використанні сучасних фінансових інструментів і програмного забезпечення для підвищення ефективності бізнесу. Вона має на меті забезпечити практичний посібник для керівників і власників МСП, які прагнуть покращити свої фінансові практики у динамічних економічних умовах.

Виклад основного матеріалу. Малі та середні підприємства відіграють вирішальну роль у будь-якій національній економіці, сприяючи економічному зростанню, створенню робочих місць та інноваціям. Однак ці підприємства часто стикаються з проблемами ефективного управління своїми фінансами. Ці проблеми включають обмежений доступ до зовнішнього фінансування, відсутність фінансової грамотності та залежність від традиційних методів ведення обліку. Щоб подолати ці виклики та забезпечити успіх МСП, важ-

ливо розробити надійні стратегії фінансового менеджменту. Згідно з різними джерелами, доступ до фінансування є однією з найбільш серйозних проблем для МСП, особливо для інноваційних. Крім фінансування, інші перешкоди, з якими стикаються МСП, включають інфраструктуру, податки та правила, а також стабільність політики. Щоб подолати ці виклики, МСП мають прийняти ефективні стратегії фінансового менеджменту. Одним із підходів до фінансового менеджменту в МСП є вивчення неформальних джерел фінансування. Ці неофіційні джерела фінансування можуть включати особисті заощадження, позики від родини та друзів і комерційний кредит. Дослідження показали, що МСП часто покладаються на ці неформальні джерела фінансування через обмеження доступу до офіційних фінансових установ. Іншим важливим аспектом управління фінансами в МСП є формулювання правильної стратегії. Ця стратегія має передбачати встановлення чітких фінансових цілей, ефективне складання бюджету, управління грошовими потоками та моніторинг фінансових показників. Крім того, для МСП вкрай важливо розвивати фінансову грамотність серед свого керівництва та працівників. Це включає розуміння фінансової звітності, основних принципів бухгалтерського обліку та методів фінансового аналізу [1, с. 58–63].

Управління грошовими потоками є критично важливим аспектом ведення успішного малого підприємства. Ефективне управління грошовими потоками гарантує, що компанія має достатню ліквідність для виконання своїх короткострокових зобов'язань, а також дозволяє стратегічні інвестиції та зростання. У цьому есе ми дослідимо важливість управління грошовими потоками на малих підприємствах, обговоримо проблеми, з якими вони стикаються, і запропонуємо стратегії ефективного управління грошовими потоками. Важливість управління грошовими потоками. Управління грошовими потоками має вирішальне значення для малих підприємств з кількох причин. Перш за все, це гарантує, що підприємство має достатньо готівки для покриття щоденних витрат, таких як оренда, комунальні послуги та нарахування заробітної плати. Без належного управління грошовими потоками компанія може насилу платити за рахунками вчасно, що завдасть шкоди її репутації та кредитоспроможності.

Фінансове планування відіграє важливу роль у розвитку середнього бізнесу. Ці підприємства часто знаходяться на ключовому етапі, коли вони пройшли свій стартовий етап, але ще не вважаються великими організаціями. Це означає, що вони мають певні фінансові вимоги та труднощі, з якими потрібно поводитися обережно. Ці компанії можуть приймати обґрунтовані рішення щодо складання бюджету, інвестицій та управління грошовими потоками за допомогою та фінансового планування. Середні підприємства можуть керувати нестабільністю та приймати стратегічні рішення, які призведуть до стійкого зростання, ретельно оцінюючи свої фінансові дані та створюючи чіткі цілі. У середніх підприємствах одна з головних функцій фінансового планування полягає в тому, щоб запропонувати дорожню карту зростання та розширення. Компанії можуть визначити можливі ризики та вузькі місця, які можуть вплинути на траєкторію їхнього зростання, створивши ретельні фінансові прогнози та прогнози. У результаті вони можуть скориста-

тися можливостями та активно вирішувати проблеми, які підтримують їхні довгострокові стратегічні цілі. Фінансове планування також може допомогти компаніям максимізувати структуру капіталу та використовувати фінансові інструменти для отримання фінансування для проєктів розширення. Середні підприємства можуть досягти успіху на конкурентному ринку, використовуючи проактивний підхід до фінансового планування. Управління ризиками та зменшення ризиків для МСП Щоб забезпечити свою довгострокову життєздатність і прибутковість, малий і середній бізнес (МСП) повинен запровадити процедури управління ризиками та пом'якшення. Малі та середні підприємства можуть створювати стратегії для зменшення ризиків та уникнення потенційних негативних наслідків для свого бізнесу шляхом усвідомлення потенційних ризиків, таких як фінансові, операційні та ринкові ризики. Щоб відстежувати будь-які нові ризики та керувати ними, це передбачає створення резервних планів, встановлення ефективних маршрутів зв'язку та впровадження відповідних процедур моніторингу та оцінки. Диверсифікація клієнтури та потоків доходів є однією з ефективних стратегій, які МСП можуть використовувати для управління та зменшення ризиків. МСП можуть зменшити свою залежність від єдиного потоку доходу та свою чутливість до змін на ринку, розширивши свою клієнтуру та асортимент продукції. Крім того, МСП можуть виявляти можливі фінансові ризики та вживати профілактичних заходів для їх зменшення, запроваджуючи належний фінансовий контроль, наприклад бюджетування та управління грошовими потоками. Малі та середні підприємства можуть захистити свою діяльність і сприяти сталому зростанню в нинішньому конкурентному бізнес-середовищі, приділяючи час і ресурси управлінню ризиками та пом'якшенню, які є важливими елементами успішної бізнес-стратегії. Використання фінансових інструментів і програмного забезпечення для підвищення ефективності бізнесу Використання фінансових інструментів і програмного забезпечення стало необхідним для підприємств, які прагнуть залишатися конкурентоспроможними та підвищувати продуктивність у сучасному корпоративному середовищі, яке швидко змінюється. Підприємства можуть спростити свої фінансові процедури, отримати глибокі знання про свою фінансову діяльність і приймати обґрунтовані рішення на основі актуальних даних, використовуючи можливості складного фінансового програмного забезпечення, такого як системи бухгалтерського обліку, інструменти бюджетування та аналітичні платформи. Підприємства можуть максимізувати своє фінансове здоров'я та досягти довгострокового успіху, використовуючи ці інструменти для відстеження та керування своїми витратами, оцінки майбутніх грошових потоків, аналізу прибутковості та точного визначення областей для покращення. Крім того, впровадження фінансового програмного забезпечення та інструментів у корпоративні процеси сприяє підвищенню відповідальності та прозорості всередині компанії, а також покращує командну роботу та комунікацію. Коли співробітники мають доступ до фінансових даних і звітів звідусіль і в будь-який час, вони можуть співпрацювати успішніше, приймати рішення на основі даних і переконатися, що їх діяльність підтримує фінансові цілі компанії. Крім того, організації

можуть працювати ефективніше та результативніше за рахунок зменшення кількості помилок, що виникають вручну, підвищення точності та оптимізації робочого процесу завдяки автоматизації фінансових процедур за допомогою складного програмного забезпечення. Загалом компанії можуть покращити свої фінансові показники, скористатися новими можливостями для зростання та пристосуватися до постійно мінливих вимог ринку, використовуючи фінансові інструменти та програмне забезпечення [5, с. 149–152].

Підприємства малого та середнього бізнесу (МСП) часто стикаються з низкою фінансових труднощів, які можуть серйозно перешкодити їх розвитку та успіху. Ці труднощі можуть включати отримання фінансування, контроль грошових потоків і вирішення непередбачених витрат. Щоб подолати ці фінансові перешкоди, необхідні ретельне планування, розумне прийняття рішень і тверде розуміння концепцій фінансового менеджменту. Отримання капіталу для підтримки діяльності та амбіцій щодо розширення є однією з найбільших фінансових проблем, з якими стикаються МСП. Малі фірми не завжди можуть мати легкий доступ до традиційних джерел фінансування, таких як банківські позики, особливо якщо вони мають невелику заставу або досвід. За таких обставин малим і середнім підприємствам, можливо, доведеться шукати нові джерела фінансування, такі як краудфандинг, інвестиції ангелів або венчурний капітал. Ці варіанти фінансування можуть забезпечити вкрай необхідні кошти, але вони також мають недоліки, такі як жертвування власним капіталом або сплата непомірно високих процентних ставок. Щоб підтримувати безперебійну повсякденну діяльність, МСП також повинні зосередитися на ефективному управлінні грошовими потоками.

Неефективне управління грошовими потоками може призвести до проблем з ліквідністю, що може призвести до фінансових труднощів і навіть краху компанії. Щоб подолати цю перешкоду, малі та середні підприємства (МСП) повинні уважно стежити за своїми грошовими потоками, оптимізувати свої процедури оплати, вимагати вигідні умови від постачальників і виділяти резерви на випадок непередбачених витрат. Власники малого та середнього бізнесу можуть краще пережити фінансові кризи та налаштуватися на довгостроковий успіх, активно підтримуючи потужний грошовий потік. Підсумовуючи, малі та середні підприємства можуть подолати різноманітні фінансові перешкоди та досягти стійкого зростання та прибутковості шляхом ретельного планування, прийняття стратегічних рішень та чіткого розуміння концепцій фінансового менеджменту. Прийняття стратегічних фінансових рішень у МСП Малий і середній бізнес (МСП) життєво важливий для світової економіки, оскільки він сприяє інноваціям, створенню робочих місць і економічному розширенню. Успіх МСП у конкурентному діловому кліматі залежить від їх здатності приймати розумні фінансові рішення, які підтримують їх довгострокові цілі та завдання. Щоб оптимізувати прибутковість і гарантувати стійке зростання, МСП повинні зважити свій вибір і вибрати найкращий курс дій під час прийняття стратегічних фінансових рішень.

Ефективне управління грошовими коштами є критично важливим компонентом прийняття стратегічних

фінансових рішень у МСП. Оскільки грошові потоки є важливими для будь-якого бізнесу, МСП повинні переконатися, що вони мають достатньо для покриття поточних операційних витрат, оплати своїх поставачальників та здійснення інвестицій у перспективи розширення. Прогнозування грошових потоків МСП і регулярний моніторинг стану готівки допомагають їм приймати обґрунтовані рішення про те, коли інвестувати, вимагати кращих умов від поставачальників і, якщо необхідно, шукати зовнішнє фінансування. Бюджет капіталовкладень є ключовим компонентом прийняття стратегічних фінансових рішень у МСП. Щоб визначити можливу віддачу від інвестицій, МСП повинні ретельно оцінити інвестиційні можливості, такі як будівництво нових об'єктів, впровадження нових продуктів або придбання нових технологій. Завдяки всебічному фінансовому аналізу, який враховує такі змінні, як ринкові обставини, конкуренція та ризик, МСП можуть приймати добре обґрунтовані рішення про те, які проекти взяти і як найкраще використовувати свої обмежені ресурси.

Приймаючи стратегічні фінансові рішення, МСП також повинні думати про свої варіанти фінансування. Варіанти фінансування МСП включають банківські позики, інвестиції венчурного капіталу та розміщення акцій. Щоб знайти оптимальне джерело фінансування для своїх потреб у довгостроковій перспективі, МСП зважують переваги та недоліки кожного. МСП можуть оптимізувати структуру свого капіталу та переконатися, що вони мають фінансову гнучкість, щоб скористатися можливостями зростання та пережити економічні спади, ретельно керуючи своїм борговим та акціонерним фінансуванням. Прийняття важливих фінансових рішень має вирішальне значення для успіху та довгострокової життєздатності МСП. Компанії можуть налаштуватися на довгострокове зростання та прибутковість, добре керуючи своїми грошовими потоками, оцінюючи інвестиційні перспективи та вибираючи найкращі варіанти фінансування. Малі та середні підприємства (МСП) можуть ефективно відповідати вимогам бізнес-середовища та досягати своїх стратегічних цілей, використовуючи процес прийняття стратегічних фінансових рішень [2].

Інноваційне управління витратами змінює підхід організацій до витрат, підвищуючи ефективність і прибутковість. Далекоглядні компанії використовують стратегії, які оптимізують витрати та розподіл ресурсів. Бюджетування на основі нуля вимагає, щоб кожні витрати були обґрунтовані для кожного нового періоду, заохочуючи менеджерів віддавати перевагу витратам, які приносять найбільшу цінність.

Принципи управління ощадливим виробництвом доповнюють, зосереджуючись на зменшенні відходів та підвищенні ефективності. Такі методи, як картографування потоку створення цінності та безперервне вдосконалення, допомагають виявити види діяльності, які не додають цінності, які можна усунути або покращити, що призводить до оптимізації операцій та зниження витрат. Компанії, які впроваджують методології ощадливого виробництва, часто повідомляють про значну економію та підвищення продуктивності.

Технології відіграють ключову роль у управлінні витратами. Інструменти автоматизації та штучний інтелект (ШІ) знижують операційні витрати за раху-

нок автоматизації повторюваних завдань і покращення процесу прийняття рішень. Наприклад, роботизована автоматизація процесів (RPA) може виконувати рутинні фінансові завдання, такі як обробка рахунків-фактур, зменшення помилок і вивільнення персоналу для стратегічної діяльності. Аналітика на основі штучного інтелекту дає уявлення про моделі витрат і визначає сфери для оптимізації.

Розширене бюджетування пропонує організаціям стратегічний інструмент для узгодження фінансових ресурсів з цілями. Суцільні прогнози стали динамічною альтернативою статичним річним бюджетам, що дає змогу компаніям регулярно оновлювати прогноз і швидко змінювати його відповідно до тенденцій або викликів.

Інтеграція бюджетування з прогнозною аналітикою підвищує його ефективність. Використовуючи інсайти на основі даних, компанії можуть з більшою точністю передбачати майбутні результати. Предиктивна аналітика використовує історичні дані та статистичні алгоритми для прогнозування тенденцій, допомагаючи організаціям стратегічно розподіляти ресурси. Наприклад, роздрібна компанія може використовувати прогнозні моделі для прогнозування сезонних коливань попиту, оптимізації запасів і зниження витрат.

Сценарне моделювання дозволяє компаніям досліджувати різні фінансові сценарії та їх потенційний вплив. Моделюючи різні ринкові умови або стратегічні ініціативи, організації можуть оцінити життєздатність і ризик, пов'язані з кожним сценарієм. Такий підхід гарантує, що бюджетування є не просто фінансовим, а стратегічним заходом, що сприяє прийняттю обґрунтованих рішень та розподілу ресурсів.

Використання аналітики даних

Аналітика даних стала безцінним активом для організацій, які прагнуть підвищити ефективність прийняття рішень та операційну ефективність. Сила аналітики даних полягає в її здатності перетворювати необроблені дані на дієві ідеї, що дозволяє компаніям виявляти закономірності та тенденції, які в іншому випадку могли б залишитися непоміченими. Використовуючи складні інструменти, фінансові фахівці можуть проводити глибокий аналіз ринкових умов, поведінки споживачів і внутрішніх операцій.

Ключовим застосуванням аналітики даних у фінансах є управління ризиками. Аналізуючи історичні дані, фірми можуть виявляти потенційні фактори ризику та розробляти прогностичні моделі для прогнозування загроз. Наприклад, банки використовують моделі кредитного скорингу для оцінки кредитоспроможності позичальників, використовуючи аналітику даних для оцінки таких змінних, як історія платежів та фінансова стабільність. Ця можливість прогнозування мінімізує ризики дефолту та покращує управління портфелем.

Аналітика даних також полегшує дотримання вимог і звітність щодо нормативних вимог. У міру того, як фінансові правила стають все більш жорсткими, організації використовують аналітику для забезпечення дотримання таких стандартів, як Закон Сарбейнса-Окслі або рамкова програма Базеля III. Автоматизація збору та аналізу даних оптимізує процеси комплаєнсу, знижуючи ризик штрафних санкцій та репутаційних збитків.

Збільшення грошового потоку

Забезпечення надійного грошового потоку є фундаментальним аспектом фінансового управління, що

забезпечує організації ліквідністю, необхідною для виконання зобов'язань та інвестування в зростання. Фокус на оптимізації грошових потоків починається з ефективного управління оборотним капіталом. Оптимізуючи дебіторську заборгованість, компанії можуть збільшити приплив грошових коштів. Такі стратегії, як знижки на ранню оплату або електронне виставлення рахунків, прискорюють збори та покращують ліквідність. І навпаки, продовження термінів кредиторської заборгованості без нарахування штрафних санкцій зберігає відтік грошових коштів.

Оптимізація запасів є ще одним важливим аспектом управління грошовими потоками. Надлишок запасів зв'язує ресурси, тоді як дефіцит порушує операції та продажі. Прогнозування попиту та системи інвентаризації «точно в строк» забезпечують організації підтримання оптимального рівня, підвищуючи ефективність грошових потоків. Використання програмного забезпечення для управління запасами надає інформацію в режимі реального часу для точного контролю рівня запасів і зниження витрат на транспортування.

Оцінка та мінімізація ризиків

Навігація у фінансовій невизначеності вимагає структурованого підходу до оцінки та пом'якшення ризиків. Виявлення та оцінка потенційних ризиків дозволяє організаціям розробляти стратегії, що забезпечують фінансову стабільність. Комплексний процес оцінки ризиків передбачає аналіз як внутрішніх, так і зовнішніх факторів, таких як волатильність ринку або операційна неефективність, які можуть вплинути на фінансові показники. У цій оцінці часто використовуються такі методи, як Value at Risk (VaR) та сценарний аналіз для оцінки потенційних витрат.

Стратегії пом'якшення наслідків мають вирішальне значення для ефективного управління ризиками. Диверсифікація зменшує схильність до специфічних ринкових або інвестиційних ризиків за рахунок розподілу інвестицій між різними класами активів або географічними регіонами. Впровадження надійних систем внутрішнього контролю та дотримання вимог знижує операційні ризики, забезпечуючи дотримання нормативних вимог та знижуючи ймовірність фінансових викривлень [3].

Управління грошовими потоками має вирішальне значення для фінансового стану та стійкості будь-якого бізнесу. Інноваційні фінансові рішення та інструменти можуть значно покращити те, як бізнес керує своїми грошовими потоками.

- *Інноваційні фінансові рішення: автоматизовані системи виставлення рахунків*

Автоматизовані системи виставлення рахунків оптимізують процес виставлення рахунків, забезпечуючи швидку та точну надсилання рахунків-фактур. Ці системи також можуть надсилати нагадування про прострочені платежі, покращуючи грошовий потік за рахунок зменшення затримок у отриманні платежів.

- *Інноваційні фінансові рішення: платформи для онлайн-платежів*

Використання платформ онлайн-платежів дозволяє компаніям отримувати платежі швидше та безпечніше. Такі платформи, як PayPal, Stripe і Square, дозволяють клієнтам оплачувати рахунки в електронному вигляді, скорочуючи час між виставленням рахунку та отриманням коштів.

- *Програмне забезпечення для прогнозування грошових потоків*

Програмне забезпечення для прогнозування грошових потоків допомагає прогнозувати майбутні притоки та відтік грошових коштів, дозволяючи підприємствам передбачити дефіцит або надлишок готівки. Такий проактивний підхід дозволяє краще фінансово планувати та приймати рішення.

- *Інноваційні фінансові рішення: інструменти управління витратами*

Інструменти управління витратами автоматизують і оптимізують відстеження та затвердження бізнес-витрат. Ефективніше контролюючи витрати, компанії можуть краще керувати своїми грошовими потоками та забезпечувати доступність коштів для основних операцій.

- *Кредитні картки для бізнесу*

Кредитні картки для бізнесу забезпечують зручний спосіб управління грошовими потоками, дозволяючи здійснювати покупки в кредит. Вони пропонують такі переваги, як кешбек або бонусні бали, а також забезпечують буфер для короткострокових потреб у фінансуванні.

- *Інноваційні фінансові рішення: програмне забезпечення для управління запасами*

Ефективне програмне забезпечення для управління запасами допомагає оптимізувати рівень запасів, зменшуючи надлишкові запаси та вивільнюючи грошові кошти, які в іншому випадку були б пов'язані з непроданими товарами. Це покращує грошовий потік, забезпечуючи ефективне використання капіталу.

- *Інноваційні фінансові рішення: інструменти консолідації боргу*

Інструменти консолідації боргу допомагають бізнесу об'єднувати кілька боргів в один кредит або кредитну лінію з кращими умовами. Це може знизити щомісячні платежі та знизити відсоткові ставки, покращуючи грошовий потік за рахунок вивільнення коштів для інших цілей.

- *Інноваційні фінансові рішення: фінансові дашборди*

Фінансові інформаційні панелі надають інформацію про фінансові показники бізнесу в режимі реального часу, включаючи показники грошових потоків. Вони допомагають візуалізувати фінансові дані, що полегшує виявлення тенденцій і потенційних проблем, які можуть вплинути на грошові потоки.

- *Послуги з фінансування інвойсів*

Послуги фінансування інвойсів дозволяють компаніям продавати свої неоплачені рахунки третій стороні зі знижкою. Це забезпечує миттєвий грошовий потік для покриття витрат або інвестування в можливості зростання, чекаючи на оплату клієнтами.

- *Інноваційні фінансові рішення: мобільні банківські додатки*

Мобільні банківські додатки пропонують зручний доступ до бізнес-рахунків, дозволяють здійснювати швидкі перекази, оплачувати рахунки та відстежувати рух грошових коштів у режимі реального часу. Вони забезпечують гнучкість і контроль над фінансами, покращуючи загальне управління грошовими потоками [4].

Висновки. Підсумовуючи, малі та середні підприємства (МСП) стикаються з різноманітними проблемами, які заважають їм досягти успіху. Ці перешкоди

включають вроджені організаційні проблеми, такі як неадекватність управлінського досвіду, навчання та освіти. Крім того, виникають проблеми, пов'язані з галуззю, в тому числі, а також погане розуміння власниками бізнесу того, чого очікує ринок, і їхній обмежений доступ до нього. Крім того, економічні перешкоди, такі як зміна кредитних ставок, ускладнюють успіх МСП. Власники та менеджери малого та середнього бізнесу в першу чергу відповідають за нагляд за повсякденною діяльністю своїх компаній (МСП). Дослідження показали, що власники-менеджери малих і середніх підприємств (МСП) часто не знають про численні ризики, з якими можуть зіткнутися їхні компанії. Ці ризики можуть походити як із зовнішніх, так і з внутрішніх джерел, у тому числі ризики, спричинені

підприємницькою діяльністю. Основна увага стратегій управління ризиками для малого та середнього бізнесу (МСП) зосереджена на впровадженні заходів зі зниження ризику, а вторинна увага приділяється передачі ризику через страхову діяльність. Ефективне управління грошовими потоками має важливе значення для фінансової стабільності та зростання бізнесу. Використовуючи інноваційні фінансові рішення та інструменти, компанії можуть підвищити свою здатність ефективно управляти грошовими потоками. Від автоматизованих систем виставлення рахунків до додатків для мобільного банкінгу та послуг фінансування рахунків-фактур – кожен інструмент відіграє життєво важливу роль у оптимізації грошового потоку та забезпеченні доступності коштів у разі потреби.

Бібліографічний список:

1. Величко Т. Г. Інноваційні технології та інструменти аналізу діяльності і управління розвитком вітчизняних підприємств. *Економічний вісник університету*. 2019. Вип. 42. С. 58–63.
2. Іоргачова М., Моїсєєв В. Інноваційні інструменти управління вартістю компанії в умовах цифровізації економіки. *Education and science of today: intersectoral issues and development of sciences*. 2024. DOI: <https://doi.org/10.36074/logos-18.10.2024.014> (дата звернення: 23.01.2025).
3. Кифяк В. І., Олійник О. Б., Журавель А. С. Цифрові моделі управління фінансовими потоками на підприємстві. *Ефективна економіка*. 2024. № 3. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.3.80> (дата звернення: 23.01.2025).
4. Костенко Ю. О., Азаренков Г. Ф., Пшенична М. В. Ефективне управління фінансовими ресурсами підприємства: стратегії фінансового управління грошовими потоками та бюджетами, фінансовий аналіз та прогнозування. *Ефективна економіка*. 2023. № 12. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.12.37> (дата звернення: 23.01.2025).
5. Павлюк Л. В. Механізм управління фінансовими потоками підприємства в сучасних умовах господарювання. *Економічний форум*. 2019. Т. 1. № 4. С. 149–152. DOI: <https://doi.org/10.36910/6765-2308-8559-2019-4-23> (дата звернення: 23.01.2025).

References:

1. Velichko T. G. (2019). Innovatsiini tekhnolohii ta instrumenty analizu diialnosti i upravlinnia rozvytkom vitchyznianskykh pidpriemstv [Innovative technologies and tools for analyzing the activity and managing the development of domestic enterprises]. *Economic Bulletin of the University*, issue 42, pp. 58–63.
2. Iorgachova M., & Moiseyev V. (2024). Innovatsiini instrumenty upravlinnia vartistiu kompanii v umovakh tsyfrovizatsii ekonomiky [Innovative tools for managing the value of a company in the context of digitalization of the economy]. *European Scientific Platform*. DOI: <https://doi.org/10.36074/logos-18.10.2024.014>
3. Kyfyak V. I., Oliynyk O. B., & Zhuravel A. S. (2024). Tsyfrovii modeli upravlinnia finansovymy potokamy na pidpriemstvi [Digital models of managing financial flows in an enterprise]. *Efektivna ekonomika*, no. (3). DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.3.80>
4. Kostenko Yu. O., Azarenkov G. F., & Pshenichna M. V. (2023). Efektivne upravlinnia finansovymy resursamy pidpriemstva: stratehii finansovoho upravlinnia hroshovymy potokamy ta biudzhetyamy, finansovyi analiz ta prohnozuvannia [Effective management of financial resources of an enterprise: Strategies of financial management of cash flows and budgets, financial analysis and forecasting]. *Efektivna ekonomika*, no. (12). DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.12.37>
5. Pavlyuk L. V. (2019). Mekhanizm upravlinnia finansovymy potokamy pidpriemstva v suchasnykh umovakh hospodariuvannia [Mechanism of management of financial flows of an enterprise in modern economic conditions]. *Economic Forum*, no. 1(4), pp. 149–152. DOI: <https://doi.org/10.36910/6765-2308-8559-2019-4-23>

Стаття надійшла до редакції 24.01.2025